

Handläggare
Anette Manoti
Telefon: 0850824582

Till
Skärholmens stadsdelsnämnd
2020-10-22

Ett Folkets hus i Skärholmen

- Svar på skrivelse

Förslag till beslut

Stadsdelsnämnden godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på skrivelsen.

Sammanfattning

Skrivelsen från Socialdemokraterna, Vänsterpartiet och Feministiskt initiativ innehåller frågor om stadsdelsnämnden avser att bidra till en etablering av ett Folkets Hus och vilka lokaler som skapas inom Fokus Skärholmen. I skrivelsen betonas att föreningen FOLK i Skärholmen behöver ges långsiktiga möjligheter att bedriva verksamhet.

Förvaltningen beskriver att inom Fokus Skärholmen finns i dagsläget inget uppdrag om ett separat Folkets Hus. Vidare beskrivs ett nära samarbete med föreningen FOLK i Skärholmen för att i samverkan skapa trygga offentliga rum genom platsaktivering samt samarbeten för ökad bildning och demokratiutveckling. Förutom mötesplatsen som föreningen driver i Skärholmen, lyfter förvaltningen Jakobsbergs gård och Värmeverket, båda i Bredäng. Förvaltningen anser att det är positivt för stadsdelsnämndsområdet att det finns flera lokalnoder och därmed en bredare representation kring flera mötesplatser.

Bakgrund

I ett växande Stockholm kan brist på samlingslokaler och mötesplatser innebära en bromsande faktor för det ideella engagemanget. Stadsdelsförvaltningen tog under våren 2015 initiativ att undersöka föreningslivets intresse av att organisera och driva en mötesplats i Skärholmens stadsdelsnämndsområde. Aktörer bjöds in till lokala föreningsmöten, bland deltagarna fanns politiker från stadsdels- och kulturnämnden samt kommunfullmäktige, tjänstepersoner från stadsdels- och kulturförvaltningen och andra samhällsaktörer.

Parallellt pågick tre kartläggningar om samlingslokaler och mötesplatser som presenterades sommaren 2015. Bakom kartläggningarna, som var oberoende av varandra, fanns Skärholmens stadsdelsnämnd, kulturnämnden och organisationen Folkets Hus och Parker. Kulturnämnden beslöt i augusti samma år att utreda etablering av fler mötesplatser i Skärholmen och Bredäng (tjänsteutlåtande dnr 6.1/1504/2015).

Efter kulturnämndens beslut bildades en samverkansgrupp med stadsdels- och kulturförvaltningen tillsammans med tio föreningar. Kulturnämnden beviljade medel för en projektledare som undersökte olika former av organisering och letade lokaler. Det visade sig vara utmanande att hitta en möjlig lokal. Föreningarna i samverkansgruppen beslutade ändå, utan egen lokal, att bilda en paraplyorganisation och driva arbetet vidare. Våren 2016 bildades ”Folk i Skärholmen”.

De första åren hyrde föreningen in sig på kvällar och helger på Röda Korsets Folkhögskola i Skärholmens centrum. Sedan december 2019 har FOLK lokaler i Skärholmens gymnasium, som ägs av stadens skolfastigheter SISAB. Flytten innebar att föreningen kunde göra en del ombyggnationer som bättre svarar mot deras behov, samt att de även kan ha verksamhet på dagtid.

Föreningen får bidrag från Kulturnämnden för att vara en så kallad lokalförvaltande organisation. Det innebär att föreningen ska upplåta lokaler för kultur- och föreningsliv, främja social samvaro, bildning samt stärka och utveckla demokratin. Bidraget kompenserar 0-taxa till barn-och ungdomsföreningar samt möjliggör att andra aktörer ges en rimlig lokalavgift. För att täcka fasta kostnader för personal, drift, hyra och produktionskostnader för evenemang och aktiviteter som förväntas av Kulturnämndens lokalförvaltande organisationer, krävs ytterligare löpande ansökningar om externa medel samt att dessa beviljas.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom avdelningen Stadsutveckling och Medborgarservice.

Ärendet

En skrivelse från Socialdemokraterna, Vänsterpartiet och Feministiskt initiativ i stadsdelsnämnden har inkommit.

I skrivelsen framförs att majoriteten under föregående mandatperiod arbetat för att skapa förutsättningar för ett Folkets Hus i Skärholmen. I skrivelsen betonas att skapandet av fysiska platser som är långsiktigt avsedda för sociala möten och föreningsliv, är en förutsättning för att öka den kollektiva förmågan. Partierna bakom skrivelsen ser ett embryo till en folkets husrörelse som drivs av föreningen FOLK i Skärholmen. Vidare att föreningen hyr lokaler i Skärholmens gymnasium, där de endast får göra mindre förändringar eftersom lokalen enkelt ska kunna återställas ifall fastigheten återigen behövs som skola. Nämndledamöterna anser att det begränsar föreningens möjligheter att utveckla verksamheten.

I skrivelsen framkommer att föreningen FOLK har ekonomiskt stöd från Kulturförvaltningen. Föreningen har uttryckt till ledamöterna att de är motiverade att utveckla lokalt engagemang och vill vara en mötesplats för föreningslivet med potential att utveckla folkbildning. Ambitionen anses överlappa flera av nämndens utmaningar enligt verksamhetsplanen.

I skrivelsen lyfts att nämnden är drivande i utvecklingen av Fokus Skärholmen och en stadsutveckling som beaktar social hållbarhet. I skrivelsen önskas svar på frågorna;

Hur ser planerna ut med att etablera ett Folkets Hus i Skärholmen? Vilka slags lokaler skapas inom Fokus Skärholmen för att föreningslivet genom FOLK ska kunna bedriva sina verksamheter strategiskt och långsiktigt? Hur samarbetar stadsdelsförvaltningen och nämnden med föreningen FOLK?

Jämställdhet

Ärendet berör både kvinnor, män, flickor och pojkar, i stadsutveckling och i ideella aktiviteter finns potential att lyfta många olika aspekter av jämställdhet. Då ärendet är av sådan övergripande karaktär och inte en utvärdering eller föranleder beslut om åtgärd, bedöms en jämställdhetsanalys inte kunna göras på ett sätt som bidrar till ärendet.

Synpunkter och förslag

Stadsdelsförvaltningen anser att ideella krafter skapar välfärd, tillväxt och social integration. Sociala aktiviteter och gemenskap är starkt kopplat till upplevelsen av trygghet och upplevelsen av ett bostadsområde som en god plats att bo på och verka i. Stadsdelsnämnden har flera mål i verksamhetsplanen och verksamheter som tillsammans med det lokala föreningslivet stärker den kollektiva förmågan i stadsdelarna.

Inom Fokus Skärholmen planeras och byggs cirka 6500 nya bostäder. Det finns i dagsläget inget uppdrag om ett separat Folkets Hus men i många av bostadshusen planeras lokaler av olika slag i bottenvåningarna. Innehållet i dessa styrs inte av planbestämmelserna och kan användas för förenings- och kulturverksamhet. De nya skolor som planeras inom Fokus Skärholmen utformas så att lokalerna kan användas till annat utanför skoltid. Även här finns det möjligheter för föreningslivet i Skärholmen.

Stadsdelsförvaltningen har ett nära samarbete med föreningen FOLK i Skärholmen, flera gemensamma aktiviteter har genomförts och är planerade. Det kan nämnas att föreningen tillsammans med fyra av sina medlemsföreningar, i samarbete med förvaltningen, beviljats ett statligt projektbidrag av Delegationen mot segregation. Det närmaste året pågår generationsöverskridande samtalscaféer och workshops om demokratiska processer.

Förvaltningen har också nyligen lämnat ett positivt yttrande till Boverket som gäller föreningens ansökan om platsaktivering av ytan utanför deras entré. En yta som inte upplevs omhändertagen, ofta är skräpig och som upplevs som otrygg. Tillsammans med ungdomsföreningar planeras aktiviteter på ytan för att därmed ladda platsen med positiv energi. I yttrandet lyfts att ansökan ligger i linje med förvaltningens arbete med att stärka ungas engagemang i kultur- och fritidsverksamhet, såväl som det stadsövergripande Fokus Skärholmens bidrag till social hållbarhet. Tyngdpunkten i Skärholmens stadsutveckling ligger i arbetsmetoder som skapar trygga och attraktiva offentliga rum, vilket förvaltningen i yttrandet bedömer att föreningen har kompetens för.

Föreningen FOLK är en av två lokalförvaltande organisationer med bidrag från Kulturnämnden. Hyreskontraktet för lokalen i gymnasiet löper tills vidare med 6 månaders ömsesidig uppsägelse. Föreningen skulle vara betjänt av längre kontraktstid för den långsiktiga planeringen och utvecklingen.

I Bredäng finns sedan lång tid tillbaka stadsdelsnämndsområdets första lokalförvaltande organisation, föreningen Jakobsbergs gård. För fyra år sedan genomfördes en nyorganisering av gården efter en besvärlig period av hyresskulder. Förändringen och ett målmedvetet ideellt arbete fick ekonomin i balans. Föreningen har även arbetat för en starkare lokal förankring och knutit ungdomsföreningar och yngre styrelseledamöter till sig.

Stadsdelsförvaltningen samarbetar med föreningen och anser att deras engagemang har betydelse för Skärholmsborna.

Förvaltningen vill lyfta en omständighet som gäller både föreningen FOLK och Jakobsbergs gård. Det finns ett glapp mellan hyressättningen från stadens fastighetsbolag och Kulturnämndens lokalförvaltande bidrag. Föreningarna behöver därför skapa inkomster. Det görs dels genom tidskrävande ansökningar till flera bidragsgivare, och dels genom att föreningarna exempelvis hyr ut kontorsplats eller lokal till privatpersoners födelsedagsfester, begravningskaffe och liknande. Dessa inkomstbringande aktiviteter får dock inte leda till att kultur- och föreningslivets tillgänglighet till lokalerna minskar, för det skulle i sin tur riskera en lägre nivå på Kulturnämndens bidrag. Detta är en utmanande balansgång och upplevs både osäkert och kortsiktigt.

I Svenska Bostäders före detta panncentral i Bredäng finns föreningen Värmeverket. Det är en företagsnod med unga entreprenörer med nätverk bland etablerade företagare. Föreningen och deras nätverk har exempelvis erbjudit gratis föreläsningar och workshops till lokalområdets gymnasiestuderande och unga vuxna. Föreningen vill inspirera till företagande och länka till arbetsmarknaden. Värmeverket har idag ettårskontrakt och förvaltningen kan se flera positiva effekter om Värmeverket får möjlighet till mer långsiktig planering för verksamheten.

Stadsdelsförvaltningen anser att det är positivt för stadsdelsnämndsområdet att det finns flera lokalnoder och därmed en bredare representation kring flera mötesplatser.

Patrik Åhnberg
Stadsdelsdirektör

Sara Heppling Trygg
Avdelningschef

Bilagor

1. Skrivelse; Ett Folkets Hus i Skärholmen

Attesterat av

Detta dokument har godkänts digitalt av följande personer:

Namn	Datum
Patrik Åhnberg, Stadsdelsdirektör	2020-09-29
Sara Heppling Trygg, Avdelningschef	2020-09-28